

İLK MÜJDE

Şimdi sıra ötekilerde

Çalınan iki eseri geri aldık

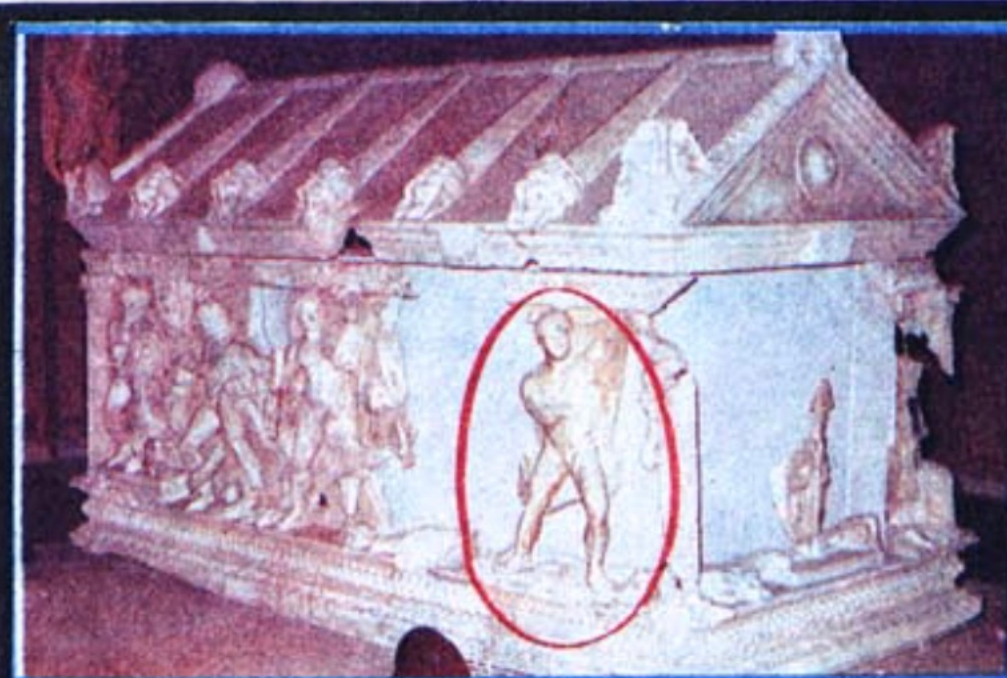
METE AKYOL

Gerçek parasal değerleri milyarlarla ölçülemeyecek olan, ancak kaçakçıların elinde bir-iki milyara satılan bu iki tarihi eserden biri Amerika'dan, öteki İsviçre'den ülkemize geri getirildi

Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürü Nurettin Yardımcı, Roma devrine ait mermer Herakles heykeli ile m.İ. 6. yüzyıla ait vazoyu inatla ve yılmadan iz sürme sonucu buldu ve Türkiye'ye ladesini sağladı

Genel Müdür Yardımcı, iz sürme çalışmalarının devam ettiğini söyledi ve "Amacımız Türkiye'den kaçırıldığını kanıtlayabildiğimiz öteki tarihi eserlerimizi de yurda geri getirmek" dedi

Türkiye'ye lade edilen paha biçilmez tarihi iki eski eserden mermer Herakles heykeli Antalya Müzesi'ne, vazoyu ise Efes Müzelerindeki yerlerine kondu

Herakles heykeli Antalya Müzesi'ndeki M.S.İI. yüzyıl Roma Devri'ne ait 300 kilo ağırlığındaki mermer Herakles heykeli, kaçırıldığı Amerika'daki Paul Getty Müzesi'nden getirildi ve lahitteki yerine konuldu.

M.Ö. VI. yüzyıla ait vazo Selçuk'taki Efes Müzesi'nin demir parmaklıkları kesilerek çalınan M.Ö. VI. yüzyıla ait değer biçilemez vazo, bilimsel bir dergi ve kitapta hakkında yayınlanan yazılar üzerine Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürü Nurettin Yardımcı'nın dikkatini çekti ve genel müdürün "iz sürmesi" sonucu nerede olduğu bulunarak, Türkiye'ye geri getirildi.

Çalınan 2 eseri geri aldık

● Gerçek parasal değerleri milyarlarla ölçülemeyecek olan, ancak kaçakçıların elinde bir-iki milyara satılan bu iki tarihi eserden biri Amerika'dan, öteki İsviçre'den getirildi

Mete AKYOL

HIRSIZLIK ve kaçakçılık yoluyla Türkiye'den kaçırılan tarihi iki eser, Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürü Nurettin Yardımcı'nın "iz sürmesi" ve girişimleri sonucu yurda geri getirildi ve müzelerdeki gerçek yerlerine konuldu.

Gerçek parasal değerleri milyarlar ölçülemeyecek, fakat kaçakçıların elinde bir - iki milyara satılan bu iki tarihi eserden biri Amerika'dan, öteki İsviçre'den getirildi.

Genel Müdür Nurettin Yardımcı, "Milattan sonra II. yüzyıl Roma devrine ait mermer bir lahdin çevresindeki Kuvvet Tanrısı Herakles'in '12 macerası'nı simgeleyen mermer heykellerden üçünün yurt dışına kaçırıldığının anlaşılması üzerine harekete geçildiğini" söyledi ve "Eski eserlerle ilgili dünyadaki tüm yayınları dikkatle izlememiz sonucu, Herakles heykellerinden birinin Amerika'daki Paul Getty Müzesi'nde olduğunu saptadık" dedi.

Genel Müdür Nurettin Yardımcı'nın, "Siz müzenizde hırsızlık malı bir tarihi eseri sergiliyorsunuz. Bu eseri, ait olduğu yere göndermeniz gerekir" biçimindeki yazısı üzerine Paul Getty Müzesi'nin müdür yardımcısı, Türkiye'ye geldi ve yetkililerle görüşmeler yaptı.

"Bu eserin gerçekten Türkiye'den kaçırılıp kaçırılmadığını öğrenmek için geldiğini" söyleyen Paul Getty Müzesi Müdür Yardımcısı, "Biz bu parçayı on yıl kadar önce 1 milyon dolar karşılığında Almanya'dan satın almıştık" dedi.

Yapılan araştırmalar sonucu, "parça"nın ait olduğu lahdin, 1973 yılında Antalya'nın Aksu bucağındaki Perge harabelerinin çevresinde Süleyman Çoban adlı bir kişinin tarlasında yapılan kaçak kazı sonucu bulunduğu ve lahit, bir kamyonla yurt dışına kaçırılırken yakalandığı, fakat üç parçasının eksik olduğu anlaşıldı.

Paul Getty Müzesi'ndeki parçanın, eksik bu üç parçadan biri olduğuna kesin inanç sağladıktan sonra müdür yardımcısı, bu parçanın Türkiye'ye hemen gönderileceğini bildirdi. Ve kısa bir süre sonra da Herakles'in 300 kilo ağırlığındaki kaçırılmış mermer heykeli, uçakla Türkiye'ye gönderildi.

Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürü Nurettin Yardımcı, "Gönderilen parçanın, Antalya Müzesi'ndeki lahitteki yerine konulduğunu" söyledi, lahdi kaçak kazı sonucu çıkaran ve yurt dışına kaçırırken yakalanan Amerikalı tarih öğrencisi Brois Alexander Musienlo ile Türk ortakları Selahattin Ünver, Cevdet Erbilgin, Aziz Dere, Zeki Ezber, Sefa Özveri ve Serkez Hacerestunç'un tutuklandıklarını bildirdi.

Demir parmaklıkları kesilerek, Selçuk'taki Efes Müzesi'nden çalınan M.Ö. VI. yüzyıla ait bir vazo da, yine, Genel Müdür Nurettin Yardımcı'nın "iz sürmesi" sonucu İsviçre'de bulundu ve girişimleri sonucu Türkiye'ye getirilerek, Efes Müzesi'ndeki yerine konuldu.

Genel Müdür Yardımcı, bu çalıntı vazoun nasıl bulunduğunu şöyle anlattı:

"Efes Müzesi'nden çalındıktan sonra, kaçak olarak yurt dışına çıkarılan bu değer biçilemez vazoyla ilgili bilimsel iki yazı dikkatimi çekti. 'Greek World' (Yunan Dünyası) adlı bir dergide ve daha sonra 'Art and Archaeology' (Sanat ve Arkeoloji) adlı Amerikan baskısı bir kitapta, bu vazoyla ilgili fotoğraflar ve bilgiler yayınlandı. Bu ip uçlarını değerlendirerek, vazoun nerede olduğunu saptama çalışmalarına başladık. Sonunda vazoun, İsviçre'de Mr. Bastis adlı bir kişinin elinde bulunduğunu anladık. Yaptığımız girişimler sonucu vazo, Lali Budin firmasının avukatı Roger Budin'e teslim edildi. Bu kişi de vazoyu Türkiye'ye getirerek bize teslim etti. Vazo şimdi, Efes Müzesi'ndeki eski yerine konuldu."

Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürü Nurettin Yardımcı, "iz sürme" çalışmalarına devam ettiğini söyledi ve "Türkiye'den kaçırıldığını kanıtlayabildiğimiz öteki tarihi eserlerimizi de, tek tek yurda geri getirme girişimlerimizi sürdüreceğiz" dedi.